

NORGES HØYESTERETT

Den 2. september 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bull, Bergh og Thyness i

HR-2025-1651-U, (sak nr. 25-107320STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Ørjan Eskeland)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse for hatefulle ytringer.
- (2) A ble 27. november 2024 tiltalt for overtredelse av straffeloven § 185 første ledd første punktum, jf. andre ledd om hatefulle ytringer (post I) og straffeloven § 271 om kroppskrenkelse (post II). Grunnlaget for tiltalen post I var beskrevet slik:

«Til tid og på sted som beskrevet under post II, sa han blant annet ‘jeg snakker ikke med jævla utlendinger’ og ‘at han ikke godtar noe fra jævla taliban’, eller lignende til B.»
- (3) Grunnlaget for tiltalen post II var beskrevet slik:

«Lørdag 18. mai 2024 ca. kl. 00.15 utenfor utestedet X på Y slo han B gjentatte ganger med knyttet hånd i ansiktet.»
- (4) Den aktuelle natten var A gjest på et utested der B arbeidet som vakter.
- (5) Ved Sør-Rogaland tingretts dom 21. januar 2025 ble A frifunnet for tiltalen post I. Han ble for øvrig dømt etter tiltalen til betinget fengsel i 20 dager og til å betale en bot på 15 000 kroner. Dommen er avsagt under dissens idet fagdommeren stemte for at A også skulle domfelles for forholdet i tiltalen post I.
- (6) Påtalemyndigheten anket til lagmannsretten. Anken gjaldt lovanvendelsen under tiltalen post I og straffutmålingen.

- (7) Gulating lagmannsrett avsa 13. juni 2025 dom med slik domsslutning:
- «1. A, f. 00.00.1999, dømmes for overtredelse av straffeloven § 185 første ledd første punktum, jf. annet ledd, samt overtredelse av straffeloven § 271, til en straff av fengsel i 20 -tjue- dager.
 - 2. A dømmes til å betale oppreisningserstatning til B med kroner 3000 -tretusen- innen 2 -to- uker fra denne dom er forkynt.
 - 3. Sakskostnader idømmes ikke, hverken for tingrett eller lagmannsrett.»
- (8) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen under post I. Det anføres at lagmannsretten har bygget på for lav terskel for hvilke uttalelser som er av kvalifisert krenkende karakter. Det følger av HR-2020-2133-A avsnitt 45 at utsagnet «jævla utlending» må suppleres med en tilleggsuttalelse som knytter seg til hudfargen eller etnisiteten til den som mottar ytringen. Det gjør ikke utsagnet om «jævla taliban». Det må også få betydning at uttalelsene ikke ble fremsatt uten foranledning. Det er lagt ned påstand om at anken tillates fremmet.
- (9) *Påtalemyndigheten* har anført at lagmannsrettens lovanvendelse er korrekt og i tråd med senere års høyesterettspraksis, og at anken bør nektes fremmet.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet for hatefulle ytringer i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Han har derfor ankerett til Høyesterett. Dette innebærer at anken bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Beslutningen om å nekte anken fremmet skal i så fall begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (11) Lagmannsretten har bygd på tingrettens beskrivelse av de rettslige utgangspunktene. Tingretten uttaler blant annet:
- «Når det gjelder ytringer med personangrep, legger retten til grunn at det kun er de som er av 'kvalifisert krenkende karakter' som rammes av straffeloven § 185. Det vises til avgjørelsen i HR-2020-184-A avsnitt 26 til 27, der det uttales: 'Dette inkluderer ytringer som "oppfordrer eller gir tilslutning til integritetskrenkelser", og de som innebærer en "grov nedvurdering av en gruppes menneskeverd" '. For at grove krenkelser skal rammes må de være framsatt på grunn av personens 'hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse'.»
- (12) Når det gjelder den konkrete vurderingen i dette tilfellet, slutter lagmannsretten seg til følgende uttalelse fra tingrettens mindretall:
- «Utsagnene som beskrevet er forhånende og retter seg mot Bs etnisitet og hudfarge, jf. straffeloven § 185 første ledd, jf. annet ledd bokstav a. B er ikke etnisk norsk og det er synlig ut fra hans hår og hudfarge. Bruken av ordet 'jævla' foran 'utlending' gjør at utsagnet er negativt ladet. 'Jævla utlending' ble sagt samtidig med at tiltalte sa at han ikke godtar noe fra 'jævla taliban'. Taliban er en islamistisk bevegelse, ofte oppfattet som ekstremistisk, som har styrt Afghanistan i flere år. Når utsagnene ses i sammenheng, er det ikke tvilsomt at den vanlige tilhører vil oppfatte dem rettet mot Bs etniske opprinnelse. Samlet er utsagnet etter mindretallets syn over terskelen for straffeansvar

etter bestemmelsen. Tiltalte var klar over hva han sa, hvor han var og til hvem han snakket.»

(13) Lagmannsretten uttaler deretter:

«For egen del finner lagmannsretten grunn til å legge til at det faktum som er beskrevet ikke bringer lagmannsretten i tvil om at tiltaltes referanse til Taliban var relatert til fornærmedes etniske opprinnelse, og ikke til hans utøvelse av funksjonen som dørvakt. At fornærmede faktisk har sin etniske bakgrunn fra andre geografiske områder enn de som naturlig forbindes med Taliban endrer ikke dette.»

(14) Det som er sitert, viser at lagmannsretten riktig har stilt som vilkår for å domfelle at de forhånende utsagnene er rettet mot fornærmedes etnisitet.

(15) I sin videre drøftelse uttaler lagmannsretten:

«Når det gjelder den konkrete terskelen finner lagmannsretten veiledning i Høyesteretts fremhevelse av formålet med den tidligere straffelovs § 135 a om å gi vern mot diskriminering, samt dørvaktenes særlige avhengighet av respekt fra gjester og publikum i avsnitt 38 og 39 i HR-2012-689-A. I den saken gjaldt tiltalen utsagn som ‘jævla neger’ og ‘jævla svarting’ mot en dørvakt som ikke ville slippe en beruset person inn på et utested. Utsagnene fremstår som noe alvorligere og mer forhånende enn i vår sak. I HR-2018-674-A la Høyesterett imidlertid til grunn at ytringen i saken fra 2012 ‘ikke representerte noe grensetilfelle for straffbarhet’. I vår sak er det også et moment at utsagnene ble fulgt opp med flere knyttneveslag fra tiltalte mot fornærmede, og bare han. Samlet sett viser hendelsene en holdning fra tiltalte mot fornærmede som går ut over en rent spontan reaksjon på at tiltalte ble geleidet bort.»

(16) Også dette bygger på riktig lovforståelse.

(17) Etter dette er det ingen feil ved lagmannsrettens lovanvendelse. Ankeutvalget finner det enstemmig klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.

(18) Ettersom utvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, og at det heller ikke av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)